

Par 1

- Hoe zijn de Alpen ontstaan?

→ In een ondiepe tropische zee zwommen veel kleine diertjes die allemaal een kalk lichaampje hadden. (botten, schelpen)

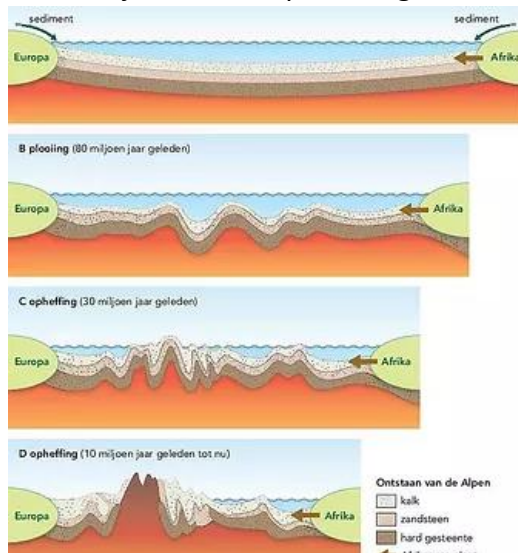
→ Als deze dieren dood gingen gingen die kalk laagjes op stapelen, en daardoor werd de bodem plat gedrukt.

→ Op een gegeven moment was er wel 1 km aan kalk laagjes.

Door endogene krachten (krachten vanuit binnen de aarde zoals stromend lava) kwamen er scheuren in de aardkorst die verschillende platen vormden. 2 van die platen, op een gegeven moment bewoog de plaat van Afrika naar het noorden, waar die oceaan tussen lag.

→ Door de druk van 2 platen kwam het kalk als een bulldozer omhoog. Het kalk vervormde ook → →

→ Dat kan je ook zien op sommige stukken: Dit heet een plooiingsgebergte

- Wat is het verschil tussen oud en jong gebergte?

De Alpen zijn een jong gebergte (minder dan 65 mil. jaar oud).

Een oud gebergte is bijvoorbeeld de Ardennen. De verschillen tussen een jong- en een oud gebergte zijn: → Een jong gebergte zijn hoger dan oude gebergten. → Jonge gebergten hebben steile hellingen, oude gebergten flauwe. → Jonge gebergten hebben spitse punten, oude gebergten hebben afgeronde toppen. Door de exogene krachten (krachten die de aarde beïnvloeden van buiten de aarde) worden bergen afgesleten. die zorgen ervoor dat de harde gesteenten van de bergen langzaam worden afgesleten. Rotsblokken verbrossen op de lange duur tot grind. Grind vergruist verder en eindigt ten slotte als zand en klei. Verwering is het uiteenvallen van gesteente onder invloed van het weer en de plantengroei. Het puin dat bij verwering ontstaat, heet **verweringsmateriaal**.

- [wat het verschil is tussen vertering en erosie](#)

Vertering: het uiteenvallen van gesteenten onder invloed van weer en planten groei

Erosie: Het uit- en af-schuren van hardgestenten door met verweringsmateriaal geladen: ijs, water en wind

Par 2

- [hoe een gletsjer bijdraagt aan de afbraak en de opbouw van het landschap](#)

De gletsjer schuift heel langzaam naar beneden maar wel met een ENORME kracht. Alles neemt het mee. Gevolg: erosie. Het ijs schuurt naar beneden. Door de uitscheurende werking van een gletsjer ontstaat een U-daal. Dus dan breekt en landschap af

Door het smelten van de Gletsjer ontstaan er rivieren en meren, die zijn goed voor het vruchtbaar houden van het land. Zo helpt de gletsjer met opbouw van het landschap

- [wat de kenmerken zijn van de bovenloop van de Rijn](#)

In de **bovenloop** snijdt de Rijn zich door erosie in het landschap. Hier stroomt het water snel. De hoge stroomsnelheid zorgt ervoor dat het meegevoerde puin een diep V-vormig dal met steile wanden uitslijpt.

- [hoe de waterval van Schaffhausen is ontstaan](#)

De waterval van Schaffhausen in Zwitserland, vlak bij de Duitse grens, is ook het gevolg van erosie. De waterval is ontstaan doordat lagen hard en zacht gesteente elkaar afwisselen. Bovenop ligt het harde gesteente. De Rijn doet er veel langer over om het harde gesteente weg te schuren dan het zachte eronder. Door het verdwijnen van het zachte gesteente ontstaat een hoogteverschil. Over de rand van harde steen stort het water naar beneden.

Par 3

- [op welke manier een rivier bijdraagt aan de afbraak en de opbouw van het landschap](#)

in de buitenbocht vindt erosie plaats waardoor de oever afkalft. Waardoor het landschap word afgebroken

in de binnenbocht wordt materiaal afgezet waardoor de oever aangroeit. Dit helpt de opbouw van een landschap

- [wat de kenmerken zijn van de Rijn in de Boven-Rijnse Laagvlakte](#)

De rijn stroomt langzamer waardoor hij minder in de kanten snijd

- [wat er bijzonder is aan de Midden-Rijn](#)

De Rijn buigt regelmatig af en het rivierdal wordt smaller en dieper.

- [waarom en hoe een rivier meandert](#)

omdat de binnenbocht steeds dichtslibt en de buitenbocht steeds verder afbreekt dit gebeurt door dat de rivier door ruimere bochten maakt

- waardoor een delta ontstaat

door een verstopte rivierloop van een rivier

Par 4

- welke factoren de hoogte en de kracht van golven bepalen

Windkracht, welke periode het is en wat de afstand is die de golven hebben afgelegd

- waarom sommige golven de kust opbouwen en andere golven de kust afbreken

Het ligt aan de terug stroming. Als die sterk is word de kust afgebroken. Bij een zwakke terugstroom wordt op de zeebodem meer zand afgezet dan dat het teruglopende water meeneemt. De kust wordt opgebouwd

- hoe een afbraakkust wordt gevormd

Een kust die wordt afgebroken

- hoe een aanslibbingskust wordt gevormd

Een kust die wordt opgebouwd